

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

HBO-MASTER SUSTAINABILITY TRANSITIONS

De Haagse Hogeschool

ADVIESRAPPORT

25 APRIL 2025

Inhoud

1	Procedure NVAO	3
2	Nieuwe opleiding	4
2.1	Algemene gegevens	4
2.2	Profiel	4
2.3	Panel	4
3	Oordeel.....	5
4	Sterke punten	6
5	Aanbevelingen	7
6	Beoordeling.....	8
6.1	Standaard 1: Beoogde leerresultaten.....	8
6.2	Standaard 2: Onderwijsleeromgeving.....	9
6.3	Standaard 3: Toetsing	12
6.4	Graad	13

1 Procedure NVAO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	De Haagse Hogeschool / The Hague University of Applied Sciences
Opleiding	Sustainability transitions
Varianten	Voltijd: Ja. Deeltijd: Ja. Duaal: Nee.
Graad	Master of Science
Afstudeerrichtingen	Geen
Locaties	Den Haag
Studieomvang	60 EC ²

2.2 Profiel

De master Sustainability Transitions (MST) aan De Haagse Hogeschool (HHS) valt onder de faculteit Business, Finance & Marketing en is een van meerdere beoogde MST-opleidingen in Nederland. De master maakt deel uit van een samenwerkingsverband tussen 12 hogescholen in Nederland, gericht op het aanpakken van belangrijke duurzaamheidsuitdagingen. Met de nieuwe MST wil de hogeschool inspelen op de behoefte in het werkveld aan professionals die strategisch kunnen schakelen tussen korte- en langetermijnbelangen binnen complexe transitieprocessen. Studenten leren werken met meerdere belanghebbenden op verschillende niveaus, zodat ze daadwerkelijk impact kunnen maken.

Het programma legt sterk de nadruk op persoonlijk leiderschap en co-creatie om deze transitievraagstukken aan te pakken. Het integreert regeneratieve principes, waarbij studenten kennis en vaardigheden krijgen om niet alleen duurzaamheid te ondersteunen, maar ook om ecosystemen en gemeenschappen actief te verbeteren. De MST wordt in het Engels gegeven en kan worden afgerond als een éénjarige voltijdopleiding of tweejarige deeltijdopleiding.

2.3 Panel

Samenstelling

- Dr. Elles Bulder (*voorzitter*), lector Leefomgeving in Transitie, Hanzehogeschool Groningen;
- Mr. Drs. Henriëtte Graveland MA, strategisch adviseur Waterschap De Dommel;
- Nynke Bos PhD, lector bij het lectoraat Teaching, Learning & Technology, Inholland Hogeschool;
- Luc Goos, BA (*student-lid*), student premaster Sociology, Tilburg University.

Ondersteuning

Johannetta Gordijn (secretaris);

Jona Rovers (NVAO Beleidsadviseur Accreditatie en procescoördinator)

Locatiebezoek

17 maart 2025

² European Credits

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief onder voorwaarde over de kwaliteit van de master Sustainability Transitions van de De Haagse Hogeschool.

De HHS heeft volgens het panel een innovatief en uitdagend masterprogramma ontwikkeld dat uitgaat van regeneratief denken, ontwerp en ontwikkeling. Het panel waardeert het regeneratieve perspectief in het programma. De opleiding stelt afgestudeerden in staat om op te treden als coördinatoren en strategen bij het begeleiden van complexe duurzaamheidstransities.

De opleiding is ontwikkeld in samenwerking met verschillende belanghebbenden, waaronder andere hogescholen en vertegenwoordigers van het werkveld. Volgens het panel is het een relevante opleiding die duidelijk voldoet aan de vraag vanuit het werkveld. De programmabrede leeruitkomsten zijn vertaald naar heldere moduleresultaten die volgens het panel goed aansluiten bij de NLQF7- en EQF7-vereisten.

Studenten krijgen te maken krijgen met duurzaamheidstransities in de regio Den Haag, en dit is een internationale werkomgeving. Voor afgestudeerden van MST is het daarom van groot belang dat ze vertrouwd zijn met het gebruik van Engels als werktal, dat ze een brede internationale oriëntatie hebben en dat ze intercultureel bewustzijn tonen wanneer ze met anderen communiceren. Het panel is het eens met de keuze voor het Engels als voertaal.

Het panel vindt dat het curriculum overzichtelijk is ontwikkeld met een heldere didactische aanpak. Sterke punten van het programma zijn de flexibiliteit en de studentgerichte aanpak. Het panel waardeert ook de Transition Labs die studenten in staat stellen om aan relevante transitie-uitdagingen te werken. De opleiding staat open voor studenten met elke studieachtergrond en studenten worden toegelaten na een verplicht intakegesprek. De diverse studentenpopulatie maakt het mogelijk om te werken in allerlei contexten en inter- en transdisciplinaire teams. Het panel merkt op dat dit in de praktijk uitdagend kan zijn en dat de mentoren en TL-coaches hier alert op moeten blijven.

De masteropleiding heeft een transparant systeem van toetsing met gevarieerde beoordelingsvormen en uitgewerkte rubrics. Het panel constateert wel dat de huidige opzet van Integrated Portfolios niet in lijn is met de holistische benadering van de opleiding. Dit leidt tot versnippering in de beoordeling en beperkt de samenhang in het leerproces en de feedbackcultuur. Het opzet van het portfolio heeft volgens het panel nog doorontwikkeling.

Daarnaast merkt het panel op dat, gezien de vernieuwende toetsvormen, de examencommissie een versterkte rol kan spelen in de borging van de kwaliteit van toetsing en beoordeling. Het panel is positief over het voornemen van de commissie om kalibreersessies te organiseren om consistentie en betrouwbaarheid in de beoordelingspraktijken te waarborgen. Het panel moedigt de commissie echter aan om nu al actief te reflecteren op de uitdagingen, zodat gerichte stappen kunnen worden gezet om de vernieuwingen effectief te begeleiden.

Concluderend heeft het panel vertrouwen in de kwaliteit van de voorgestelde master Sustainability Transitions. Het opleidingsmanagement en het onderwijzend personeel zijn volgens het panel goed toegerust om het programma te implementeren en te coördineren. Het programma heeft een duidelijke focus op de regeneratieve lens en studenten worden begeleid door competente mentoren. Standaard 3 voldoet volgens het panel echter ten dele aan de gestelde eisen. Daarom beoordeelt het panel de kwaliteit van het programma als positief onder voorwaarden.

De voorwaarde waaraan binnen een periode van één jaar moet worden voldaan, is de volgende: zorg voor een portfoliosysteem en bijbehorende infrastructuur die de ontwikkelgerichte samenhang over vakken heen ondersteunen en zichtbaar maken voor zowel student als opleiding.

Standaard	Oordeel
1. Beoogde leerresultaten	Voldoet
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
3. Toetsing	Voldoet ten dele
Eindoordeel	Positief onder voorwaarden

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Vernieuwend programma – Het programma is vernieuwend vormgegeven, uitgaand van een diverse instroom, met veel eigen inbreng van de student en flexibiliteit in de volgorde van verschillende modules en hoe de leerresultaten kunnen worden aangetoond.
2. Transition Labs – Er is veel aandacht voor veldwerk in de Transition Labs waar studenten gedurende het jaar nauw samenwerken met actieonderzoekers en/of externe belanghebbenden aan maatschappelijke transitie-uitdagingen.
3. Deskundig docententeam – De Haagse Hogeschool heeft een enthousiast, ervaren en divers docententeam samengesteld.
4. Zorgvuldig uitgewerkte onderwijsleeromgeving – Het ontwerp van de onderwijsleeromgeving is in co-creatie ontwikkeld en er is goed nagedacht over hoe studenten worden begeleid in hun leerproces en hoe verschillende didactische principes worden ingezet om de leerdoelen te ondersteunen.
5. Regeneratief perspectief – Het programma is gestoeld op de 'regeneratieve lens' van waaruit studenten leren ingewikkelde duurzaamheidstransities te begeleiden. Dit wordt in de komende jaren in het programma gebruikt als een transitie die verder wordt ontwikkeld en onderzocht.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het voorwaardelijk positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Werkveldpartners – Houd de werkveldpartners door het jaar heen betrokken en bereid ze goed voor op de continue inzet die de specifieke begeleiding van MST-studenten van hen vraagt.
2. Studentbegeleiding – Blijf alert op de voortgang van studenten gedurende het jaar. Monitor de ontwikkeling van studenten, vooral met het oog op competenties zoals veerkracht en zelfstandigheid, en stuur waar nodig bij.
3. Continuïteit – Verdeel verantwoordelijkheden en kennis over het team om de duurzaamheid en veerkracht van het programma op de lange termijn te waarborgen.
4. Kalibreren – Blijf kalibreren met het oog op de diverse achtergrond van de studenten en de verschillende mogelijkheden die studenten hebben om de behaalde leerresultaten aan te tonen.
5. Examencommissie – Draag actief bij aan de borging van het programma.
6. Community – Denk samen met de andere MST-opleidingen goed na over de opzet van de beoogde community en begin tijdig met uitwerken van een alumnibeleid.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Beroepsprofiel

Het informatiedossier geeft aan dat de afgestudeerde van de master Sustainability Transitions een strategische verbinder is en facilitator van complexe duurzaamheidstransities, die zich afspelen in dynamische en onzekere omgevingen. De afgestudeerde heeft een integrale en systemische blik en combineert kennis van duurzaamheidstransities (gekoppeld aan de Sustainable Development Goals) met innerlijke ontwikkeling (Inner Development Goals). De MST-professional kan zo verschillende belanghebbenden verbinden, co-creatieve leerprocessen begeleiden en duurzame verandering in gang zetten.

Het panel vindt het positief dat dit profiel is gebaseerd op een landelijk MST-profiel dat is opgesteld met een consortium van een twaalfstal Nederlandse hogescholen. Het werkveld is hier ook bij betrokken geweest. Het uiteindelijke resultaat bestaat uit zes kerncompetenties en een gedeeld raamwerk van kennis, vaardigheden, houdingen, waarden en ethiek. De leeruitkomsten zijn in lijn met het EU GreenComp-raamwerk en het Inner Development Goals-raamwerk.

De master van De HHS heeft daarbij een eigen focus, namelijk een sterke nadruk op persoonlijk leiderschap en faciliteren van co-creatie, die nodig is om transitie-uitdagingen aan te gaan. Het panel is enthousiast over het andere onderscheidende kenmerk van de master, namelijk de sterke verankering in regeneratief denken, ontwerp en ontwikkeling. Deze benadering beoogt niet alleen schade aan het milieu te beperken, maar ook actief bij te dragen aan het herstel en de versterking van natuurlijke en sociale systemen. De opleiding richt zich op cyclische en veerkrachtige processen die ecosystemen, gemeenschappen en economieën in balans brengen en vernieuwen. Studenten leren hoe ze systemen kunnen analyseren en ontwerpen met herstel en groei als uitgangspunt. Dit kan door praktijkgerichte projecten, waarbij studenten samenwerken met gemeenschappen om regeneratieve oplossingen te ontwikkelen, zoals circulaire economie-initiatieven, natuurherstellende stadsplanning of sociaal-inclusieve innovaties.

Leeruitkomsten

De landelijk vastgestelde kerncompetenties en het raamwerk van kennis, vaardigheden, houdingen, waarden en ethiek vormen, samen met aanvullende (regionale) input en het profiel van De HHS, de basis voor vier integrale Programme Learning Outcomes (PLO's):

1. Regeneratieve benadering en perspectief
2. Uitvoeren van transformationeel actieonderzoek
3. Intervenieren door co-creatie
4. Regeneratief leiderschap en innerlijke ontwikkeling

Om beheersing van deze PLO's op masterniveau volledig te kunnen beoordelen, is een set van twaalf Module Learning Outcomes (MLO's) afgeleid. Deze MLO's ondersteunen zowel het curriculumontwerp als de beoordeling. Elke PLO is onderverdeeld in drie MLO's en gekoppeld aan specifieke modules. De PLO's zijn vertaald naar heldere MLO's die volgens het panel goed aansluiten bij de NLQF7- en EQF7-vereisten.

Het panel waardeert de overzichtelijke matrix waarin de leeruitkomsten zijn uitgewerkt, maar merkt op dat 12 MLO's relatief veel zijn voor een masterprogramma van 60 EC. Het brede karakter van het programma biedt voldoende diepgang, maar vraagt tegelijkertijd veel van studenten, vooral op het gebied van transitiekunde en gedragsbeïnvloeding. Regelmatige oefening in de praktijk is hierbij essentieel. Het

panel adviseert het opleidingsmanagement daarom om de werkdruk voor zowel studenten als docenten goed te monitoren.

Validatie

De MST is ontwikkeld via een intensief co-creatieproces met diverse interne en externe belanghebbenden, waaronder docenten, lectoren, werkveldvertegenwoordigers, studenten en onderwijskundige adviseurs. Validatie vond plaats via co-creatiesessies, interviews en feedbacksessies met strategische partners, waarbij de inzichten zijn verwerkt in het programma. Het panel is positief dat de opleiding voornemens is zich te blijven ontwikkelen door halfjaarlijkse validatiemomenten met een klankbordgroep van professionals en onderzoekers, een jaarlijkse conferentie en continue afstemming via de kwaliteitscyclus van de HHS.

Internationalisering

Het programma heeft een sterke internationale oriëntatie, hoewel studenten voornamelijk te maken krijgen met duurzaamheidstransities in de regio Den Haag. In deze regio komen nationale en internationale beleidslijnen samen in een complexe zogeheten 'glocale' omgeving. De grensoverstijgende projecten van het programma zijn erop gericht studenten voor te bereiden om wereldburgers te worden die duurzaamheidstransities kunnen leiden, co-ontwerpen en implementeren in diverse internationale contexten.

Onderlinge verbondenheid van regeneratieve perspectieven vormen de basis van het programma. Dit komt tot uiting in de PLO's, de integratie van actuele internationale literatuur en het streven naar planetair burgerschap. De HHS hecht grote waarde aan mondiaal burgerschap en beschikt over een breed internationaal netwerk voor duurzaamheidsgericht onderzoek en onderwijs. In deze context begrijpt het panel de keuze om het programma in het Engels aan te bieden.

Conclusie

Het panel is van mening dat de master Sustainability Transitions een relevante opleiding biedt die afgestudeerden voorbereidt op de complexe uitdagingen van duurzaamheidstransities. Het programma onderscheidt zich door de integratie van regeneratief denken, co-creatief werken en persoonlijk leiderschap, wat goed aansluit bij de behoeften van het werkveld. De leeruitkomsten zijn zorgvuldig geformuleerd op masterniveau en sluiten aan bij het landelijk MST-profiel. Het validatieproces wordt structureel geborgd door regelmatige afstemming met belanghebbenden en een continue kwaliteitscyclus. De internationale oriëntatie en focus op planetair burgerschap versterken de relevantie van de opleiding. Al met al is het panel overtuigd dat het programma voldoet aan de eisen voor een professionele master.

6.2 **Standaard 2: Onderwijsleeromgeving**

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Curriculum

De MST omvat 60 EC en is vormgegeven als een eenjarig voltijd- of tweejarig deeltijdprogramma. Het curriculum beslaat 4 blokken. Elk blok bestaat uit 3 modules van 5 EC, samengesteld uit 3 geïntegreerde en elkaar versterkende leerlijnen:

1. De kernmodulelijn vertegenwoordigt de belangrijkste methodologische vaardigheden en bekwaamheden die alle afgestudeerden van MST moeten beheersen. De modules zijn gericht zich op het regeneratieve perspectief, onderzoeksvaardigheden, leiderschap en co-creatie. Elke kernmodule correspondeert met één van de PLO's van het programma.
2. De Transition Lab-lijn (TL) omvat de onderzoekslabomgeving die studenten in staat stelt om aan een relevante transitie-uitdaging te werken. Studenten werken nauw samen met actieonderzoekers en externe belanghebbenden aan transitie-uitdagingen uit de praktijk om hun vaardigheden te ontwikkelen. De deeltijdstudenten houden zich bij voorkeur bezig met goedgekeurde

transitieprojecten in hun eigen beroepspraktijk. Er zijn vier TL-blokken in een aanbevolen volgorde. Maar studenten kunnen ervoor kiezen om de leerresultaten aan te tonen in de volgorde die voor hen het meest passend is, afgestemd op de projecten waaraan ze deelnemen. In de TL werken studenten samen met teams en externe belanghebbenden aan complexe duurzaamheidsuitdagingen. Tijdens de TL wordt een groep studenten gekoppeld aan (een) ervaren onderzoeker(s) om samen te werken op een manier die vergelijkbaar is met een gilde. De onderzoekers worden ondersteund door procesbegeleiding in het programma.

3. De Student Led module-lijn is een flexibele leerlijn die bestaat uit modules die studenten in overleg met hun mentor of met de MST-coördinator kunnen kiezen om achterstanden in te halen of hun expertise te verdiepen. Het gaat dan bijvoorbeeld om een bestaand 5 EC keuzevak (op masterniveau), aangeboden door de HHS of een andere hogeschool, of het volgen van passende Massive Online Open Courses.

Aan het begin van het eerste blok wordt een introductieweek georganiseerd waarin studenten elkaar en het team leren kennen. Tijdens deze introductieweek werken ze in een snelkookpan-stijl samen aan een transitie-uitdaging en maken ze kennis met de basisprincipes van het eerste blok. Dit blok is gericht op ontwikkeling van een gemeenschappelijke taal en een gedeelde werkcultuur, terwijl studenten gebruikmaken van de unieke sterke punten die ze vanuit hun eigen achtergrond meebrengen. Aan het einde van de opleiding wordt een speciale week georganiseerd om gezamenlijk de MST af te sluiten.

Het panel is van mening dat het curriculum overzichtelijk en flexibel is opgebouwd. De leeruitkomsten zijn op logische wijze vertaald naar modules, waardoor studenten in staat worden gesteld om alle leeruitkomsten te bereiken. De manier waarop eigenaarschap bij studenten wordt gestimuleerd, bijvoorbeeld bij de ad hoc workshops met eigen bijdragen vanuit studenten, sluit goed aan bij de visie van de opleiding.

Tegelijkertijd ziet het panel ruimte om de vakinhoud binnen de kernmodules explicieter te maken, zodat studenten een duidelijk inhoudelijk fundament krijgen voor hun transitieopdrachten. Ook ziet het panel risico's bij het navigeren van de complexiteit in de TL's. Transitie's zijn vaak onvoorspelbaar en studenten moeten dan ook in de labs complexe beroepsmatige en/of wetenschappelijke taken uitvoeren. De werkveldpartners hebben zelf ook soms met onzekerheden en ontwikkelingen te maken. Dit vraagt om goede monitoring om te zorgen dat studenten tot hun recht komen. Het panel adviseert daarom om werkveldpartners goed voor te bereiden en hen gedurende het programma actief te betrekken.

Het panel waardeert de mogelijkheid voor studenten om eigen keuzes te maken in de volgorde van modules en inhoud van de Student Led modules. Dit sluit mooi aan bij de zelfstandigheid die bij NLQF7 vereist is. Het panel ziet het bijkomende risico van onduidelijkheid door die keuzevrijheid als iets om samen met studenten goed in de gaten te houden. De regelmatige gesprekken met de mentor en de afstemmingssessies aan het eind van ieder blok, lijken hier geschikt voor.

Onderwijsleeromgeving

Het panel waardeert hoe de onderwijsleeromgeving van de MST is vormgegeven als een innovatieve hybride leeromgeving. Daarin kunnen deeltijd- en voltijdstudenten samenkomen en is leren en werken nauw met elkaar verbonden. Het programma is sterk praktijkgericht door de integratie van de Transition Labs en vaardigheidsonderwijs, waarbij studenten direct werken aan complexe transitieprojecten. De studiehandleidingen zijn helder en bieden goede informatie over de structuur en inhoud van het programma.

De MST hanteert een activerend onderwijsconcept met een ruime variatie aan werkvormen, waarbij studenten een grote mate van eigen regie hebben in hun leerproces. Het fundament van het programma bestaat uit *real-world* transitieprojecten die co-creatief zijn ontworpen met docenten, onderzoekers en praktijkpartners. Daarnaast biedt de opleiding flexibiliteit, bijvoorbeeld met de Student Led modules, de mogelijkheid om eigen leerdoelen vorm te geven, en de vrijheid voor studenten om zelf te bepalen hoe zij hun leerresultaten aantonen. Dit sluit goed aan bij de missie om studenten op te leiden tot transitie makers die complexe duurzaamheidsvraagstukken kunnen aanpakken.

Wel plaatst het panel enkele kanttekeningen bij de praktische haalbaarheid van de opzet. Het succes van de leerervaring hangt sterk af van de kwaliteit van de werkplekken en de beschikbare tijd en kennis binnen het werkveld. De opleiding heeft ambitieuze doelen met hybride en flexibel onderwijs, en het

panel adviseert om de uitvoerbaarheid hiervan goed te blijven monitoren en waar nodig bij te sturen. Ook raadt het panel aan om expliciet aandacht te besteden aan de samenwerking tussen deeltijd- en voltijdstudenten, zodat beide groepen voldoende uitdaging en leermogelijkheden ervaren.

De flexibele opzet biedt kansen voor hybride leren, maar vraagt ook om een sterke didactische basis zodat bijvoorbeeld wekelijkse contactmomenten niet verworden tot vrijblijvende bijeenkomsten zonder voldoende inhoudelijke verdieping. Tijdens de gesprekken met het ontwikkelteam bleek dat de opleiding hier oog voor heeft en het panel vertrouwt erop dat dit punt blijvend onderwerp van gesprek is tijdens de afstemmingsbijeenkomsten.

Een sterk punt vindt het panel de co-creatieve aanpak van de opleiding, waarbij studenten, docenten en het werkveld samen bijdragen aan de doorontwikkeling van het curriculum. De terugkerende reflectiemomenten met alle betrokkenen zijn een waardevol instrument om de kwaliteit van onderwijs en begeleiding continu te verbeteren.

Begeleiding

Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor hun leerproces en worden begeleid door docenten, mentoren en coaches. Voltijd- en deeltijdstudenten komen wekelijks samen. Om de onderlinge verbondenheid te versterken, is een vaste ruimte ingericht voor workshops, gastcolleges en co-working. Het panel vindt dat de begeleiding binnen de opleiding goed gestructureerd is. Studenten ontvangen begeleiding op drie niveaus:

1. Elke student krijgt een vaste MST-mentor die het hele jaar begeleiding biedt. Minstens één keer per blok vindt een individueel gesprek plaats. De mentor helpt bij het maken van keuzes binnen het programma en biedt ondersteuning bij eventuele studiegerelateerde of persoonlijke uitdagingen.
2. MST-coaches spelen een actieve rol in de begeleiding van groepsdynamiek en leerprocessen binnen de Transition Labs. Zij zijn op vaste momenten beschikbaar in de gemeenschappelijke werkruimte, voor zowel individuele als groepssessies.
3. De MST Transition coaches zijn ervaren professionals en onderzoekers die direct betrokken zijn bij de transitieprojecten en die studenten inhoudelijk en procesmatig ondersteunen.

Daarnaast is extra ondersteuning beschikbaar via studentendecanen en examencommissie voor studenten met een ondersteuningsbehoefte. Het panel waardeert dat er ervaren docenten en coaches zijn met tools om studenten te begeleiden en benadrukt het belang van begeleiding op thema's als veerkracht en omgaan met weerstand. Studenten moeten leren hoe zij effectief met verschillende perspectieven kunnen omgaan en dat verandering binnen een organisatie niet altijd welkom is. Het programma biedt hier wel een basis voor door studenten vroeg in contact te brengen met uiteenlopende denkwijzen. Dit helpt hen om zich beter te verhouden tot verschillende belanghebbenden en om veerkrachtig en doelgericht te handelen in complexe situaties. De rol van de mentor is hierbij essentieel, niet alleen voor begeleiding, maar ook om tijdig door te verwijzen naar aanvullende ondersteuning.

Het panel benadrukt ook het belang van een sterke onderwijskundige basis in de begeleiding, zodat deze niet vrijblijvend wordt. Er zijn gerichte werkvormen ontwikkeld om samenwerking en gemeenschapsvorming te stimuleren, maar de praktijk moet uitwijzen hoe effectief die zijn.

Community

Het panel is enthousiast over het voornemen om een MST Community of Practice op te richten. Deelnemers (studenten, mentoren en onderzoekers) komen structureel samen om te reflecteren op wat en hoe ze leren. Regeneratief leiderschap-elementen worden in deze bijeenkomsten geïntegreerd om de persoonlijke en professionele ontwikkeling te ondersteunen. De Community of Practice wordt beschouwd als onderdeel van een leven lang ontwikkelen. Het panel adviseert om de MST Community of Practice niet alleen fysiek te organiseren binnen de HHS, maar ook om in samenhang hiermee een (digitale) MST-community te bouwen met de andere MST-opleidingen en toekomstige alumni.

Instroom

Het programma staat open voor alle studenten met een afgeronde (internationale) bacheloropleiding van binnen en buiten de HHS, met een passie voor een duurzame en rechtvaardige toekomst. Omdat de opleiding in het Engels is, moeten studenten beschikken over een IELTS-score van minimaal 6.5. Daarnaast zijn er verplichte intakegesprekken met aankomende studenten volgens een vast template.

De opleiding gaat in het eerste jaar uit van maximaal 25 studenten (vol- en deeltijd samen) en houdt rekening met verschillen in achtergrond, ervaring en leerbehoeften. Het panel vertrouwt erop dat de opleiding blijft zorgen dat studenten, ondanks hun verschillende achtergronden, allemaal afstuderen op masterniveau. De intake zal helpen inzicht te krijgen in de startpositie van studenten, ze aanvullende vakken te adviseren en passende begeleiding te bieden.

Onderzoeks- en onderwijsteam

Het panel is positief over het hoge niveau van het onderwijsteam. Het is een internationaal team en alle docenten hebben specifieke expertise die aansluit bij de inhoud van de opleiding. Om de kwaliteit van het team te behouden wordt er elk jaar een persoonlijk opleidingsplan opgesteld.

Bij de HHS moeten alle (nieuwe) docenten binnen twee jaar een didactische cursus volgen. Al het personeel dat betrokken is bij het nakijken moet bovendien een Basis Kwalificatie Examinering hebben, of anders nakijken onder toezicht van een gekwalificeerde examiner. Bovendien worden stafleden die coachings- en mentoractiviteiten uitvoeren daarvoor getraind. Gezien het internationale karakter van de opleiding en het bijbehorende Engelstalige onderwijs, eist de opleiding dat alle stafleden de Engelse taal op C1 of C2 niveau beheersen.

Daarnaast vindt de opleiding het belangrijk dat onderzoek en onderwijs geïntegreerd zijn. Het panel herkent dit in het ontwerp van het programma, de personeelsbezetting van het team en de nauwe samenwerking tussen de faculteit Business, Finance & Marketing en expertisecentrum Mission Zero. Ten minste vier van de HHS-onderzoeksgroepen gaan onderzoek doen naar de MST zelf, hetgeen direct zal bijdragen aan de doorontwikkeling van het programma.

De opleiding ziet onderzoek als de co-creatie van nieuwe kennis en praktijken en/of het gebruik van bestaande kennis en praktijken op nieuwe en creatieve manieren. Onderzoeksvaardigheden zijn een integraal onderdeel van de MST en worden vooral bij de TL's ingezet en ontwikkeld. Het panel moedigt de opleiding aan om de methodologische basis van actieonderzoek expliciet te verankeren in het curriculum, zodat studenten niet alleen onderzoekend leren werken, maar ook een kritische en systematische aanpak ontwikkelen bij het analyseren en vormgeven van transities.

Het panel ziet tijdens de gesprekken een sterk betrokken en enthousiast team met een duidelijke trekker. Met het oog op continuïteit raadt het panel aan om ervoor te waken dat de taken evenredig zijn verdeeld over het team om de duurzaamheid van het programma op de lange termijn te waarborgen.

Conclusie

Het panel concludeert dat het curriculum van de MST goed doordacht en flexibel is opgebouwd, met een effectieve integratie van kernmodules, Transition Labs en Student Led modules. De leeruitkomsten zijn logisch vertaald naar het programma, waarin eigenaarschap en praktijkgerichtheid centraal staan. De onderwijsleeromgeving stimuleert actief leren en multidisciplinaire samenwerking, passend bij het masterniveau. Het panel waardeert de stevige begeleiding op drie niveaus, de aandacht voor diversiteit als kracht, en de sterke verbinding tussen onderwijs en onderzoek. Het internationale docententeam beschikt over relevante expertise en kwalificaties. De MST Community of Practice biedt een waardevolle aanvulling op het leerproces. Met gerichte aandacht voor de taakverdeling binnen het team en begeleiding van werkveldpartners kan de opleiding zich ontwikkelen tot een toekomstbestendig programma.

6.3 Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Oordeel

Voldoet ten dele

Bevindingen en overwegingen

Toetsprogramma

Het toetsprogramma sluit aan bij de onderwijsvisie van de HHS en hanteert principes zoals 'assessment for learning' in plaats van enkel 'assessment of learning'. De variatie in toetsvormen, waaronder de inzet van een portfolio en de mondelinge assessments, vindt het panel sterk.

Het panel signaleert wel een spanningsveld bij de mate van vrijheid die studenten krijgen in het aantonen van hun leeruitkomsten. Deze flexibiliteit is waardevol maar vereist duidelijke richtlijnen en begeleiding om te voorkomen dat studenten verdwalen in de openheid van het systeem. Hoewel volledige sturing niet past bij de zelfsturing die de opleiding voor ogen heeft, adviseert het panel om studenten actief te bevragen op hun ervaringen met deze vrijheid en waar nodig bij te sturen.

Bovendien vindt het panel dat de huidige opzet van de Integrated Portfolios (IP's) niet goed aansluit bij de integrale benadering van de opleiding. Het is ook niet helder voor studenten en beoordelaars wat het verband tussen de IP's is. Het panel acht doorontwikkeling noodzakelijk en verbindt hier een voorwaarde aan.

Beoordeling

De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf beschikbare rubrics, wat studenten helpt om zich te oriënteren op de verwachtingen. De beoordelingssystematiek met 'fail', 'pass' en 'good' is helder, maar het panel voorziet discussies over subjectieve verschillen. Het vier-ogen-principe en de kalibratiesessies dragen bij aan een objectievere beoordeling. Het panel raadt aan om uitgewerkte voorbeelden te ontwikkelen die het onderscheid tussen 'fail', 'pass' en 'good' verduidelijken voor een meer systematische en transparante beoordeling.

Examencommissie

De examencommissie is betrokken geweest bij de ontwikkeling van de opleiding en heeft tijdens het ontwikkelproces constructieve feedback geleverd, waaronder het advies om een criteriumgericht interview voor alle studenten te implementeren. Het ontwikkelteam heeft dit advies overgenomen. Maar het panel constateert ook dat de commissie nog zoekende is in haar rol bij de vernieuwende toetsvormen van het programma. De commissie heeft beperkte ervaring met portfoliobeoordelingen en alternatieve toetsvormen, aangezien zij voornamelijk toezicht houdt op opleidingen met traditionelere vormen van toetsing. Voor de examencommissie ligt de uitdaging vooral in het borgen van objectieve beoordelingen bij de grote individuele vrijheid die studenten hebben om leerresultaten aan te tonen. Het panel verwacht een proactievere houding van de examencommissie en suggereert dat de examencommissie kennisuitwisseling zoekt met examencommissies van andere MST-opleidingen om van elkaars ervaringen te leren. Dit zou bijdragen aan een degelijke borging van het eindniveau vanaf de eerste lichting studenten.

Conclusie

Het panel beoordeelt de kwaliteit van het toetsprogramma als voorwaardelijk positief. De opleiding biedt een breed scala aan toetsvormen die goed aansluiten bij de praktijk. De rubrics, de integratie van feedback en het vier-ogen-principe dragen bij aan de betrouwbaarheid van de beoordeling. Het portfolio behoeft echter verdere ontwikkeling. Als voorwaarde stelt het panel: zorg voor een portfoliosysteem en bijbehorende infrastructuur die de ontwikkelgerichte samenhang over vakken heen ondersteunen en zichtbaar maken voor zowel student als opleiding. Als termijn om aan deze voorwaarde te voldoen adviseert het panel één jaar. Het panel concludeert op basis van bovenstaande dat standaard 3 ten dele aan de gestelde eisen voldoet.

6.4 Graad

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Master of Science.

Afkortingen

EC	European Credits
HHS	Haagse Hogeschool
IELTS	International English Language Testing System
IP	Integrated Portfolio
MST	Master Sustainability Transitions
NLQF	Nederland Kwalificatieraamwerk
NVAO	Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie
TL	Transition Lab

